

Mestspecialist Mark Heijmans over de mestverwerkingsplicht:

'Lagere percentages verwacht ik niet'

Vanaf dit jaar geldt in Nederland een mestverwerkingsplicht. De normen daarvoor worden voor 2015 alweer aangescherpt. Een gesprek met LTO-mestspecialist Mark Heijmans over wat dit betekent voor de sector. „Volgend jaar moeten boeren substantieel meer mest verwerken.”

Kun je nog eens het kader schetsen? Waarom is mestverwerking nu verplicht?

„In Nederland hebben we een mestoverschot, terwijl daar in andere landen juist een tekort aan is. Dat betekent dat onze mest geld kan opbrengen als we het daar verkopen. Daarmee kunnen we meteen ons mestoverschot oplossen. Maar dan moet die mest worden verwerkt tot een product dat goed verhandelbaar en goed te transporteren is. Bedrijven willen daarmee aan de slag, maar dan moeten ze kunnen rekenen op voldoende mestaanvoer. Door veehouders een verwerkingsplicht op te leggen, wil staatssecretaris Dijkema ervoor zorgen dat die mestaanvoer er is, zodat een deel van onze mest dus structureel in het buitenland kan worden afgezet.”

Wat betekent dat voor Nederlandse varkenshouders?

„Die moeten kunnen aantonen dat ze in 2014 een deel van hun mest hebben verwerkt, voor zover ze dat niet op hun eigen land kunnen afzetten. Hoeveel dat is, hangt af van de vestigingsplaats van het bedrijf. In concentratiegebied Zuid moeten veehouders 30 procent van hun mest, in kilo's fosfaat, verwerken, in Oost 15 procent en in de rest van het land 5 procent. En ze moeten dat kunnen aantonen. Alleen een bewijs dat de mest wordt afgevoerd, is niet genoeg. De veehouder moet kunnen

laten zien dat de mest daadwerkelijk is verwerkt. Dat kan bijvoorbeeld als de boer een mestverwerkingsovereenkomst heeft afgesloten waarbij de mest rechtstreeks aan een verwerker of exporteur is geleverd. Of met een driepartijenovereenkomst, waarbij de mest via een intermediair aan een mestverwerker is geleverd. In die overeenkomsten wordt de hoeveelheid te verwerken mest vastgelegd. Die afspraken moeten zijn vastgelegd in het digitale dossier bij RVO Nederland.”

En boeren die dat niet hebben gedaan, kunnen die dat achteraf nog vastleggen?

„Met de overeenkomsten die ik net heb genoemd, is dat moeilijk. Dan kun je beter gebruikmaken van een andere mogelijkheid, de vervangende verwerkingsovereenkomst. Daarmee kunnen boeren hun mestverwerkingsplicht verhandelen. Als een boer meer mest verwerkt dan hij wettelijk verplicht is, kan hij die extra mestruimte overdragen aan een andere boer. Die hoeft die hoeveelheid van zijn mest zelf niet te laten verwerken. En dat kun je dus achteraf doen. Als je minder dan de verplichte hoeveelheid mest hebt verwerkt, kun je, via die VVO's, tot en met 31 december nog mestruimte kopen van boeren die meer dan de verplichte hoeveelheid hebben verwerkt.”

Maar als je daarmee wacht tot het eind van het jaar zal die prijs hoog zijn.

„Dat ligt er maar aan. Dat hangt er helemaal van af hoeveel extra mest is verwerkt, en of dat meer of minder is dan wat er verplicht is gesteld. Maar of je daar nu op moet speculeren is een tweede. Die afweging mag iedere ondernemer zelf maken.”

Kun je VVO's afsluiten met rundvee- of pluimveehouders?

„De wet laat wel overeenkomsten tussen varkenshouders en rundveehouders toe, maar niet met pluimveehouders. Maar toch is er een manier om varkensmest te vervangen door pluimveemest, en dat ligt bij de intermediair. Zo'n intermediair voert varkens- en pluimveemest aan. Hij moet een deel van het fosfaat daarin verwerken, maar daarbij maakt het niet uit waar die mest vandaan komt. Omdat pluimveemest een hoger gehalte aan fosfaat heeft, kan die intermediair al zijn pluimveemest verwerken en de varkensmest opslaan in zijn silo's. Die kan dan terugkomen op de Nederlandse akkers.”

Maar zo komt er geen extra aanvoer naar de verwerkers. Daarmee komt die verwerking niet op gang.

„Dat klopt voorlopig, maar de verwerkingsverplichting neemt in de toekomst toe en daarmee neemt de hoeveelheid 'vrije' pluim-

Mark Heijmans: „Het is de LTO een doorn in het oog dat de mestverwerkingspercentages voor 2015 pas zo laat bekend worden.“

veemest af en komt er nieuwe mestverwerking bij. Maar tot dat gebeurt, liggen de verwerkingskosten voor varkenshouders ook lager.”

Een ander punt: is er voldoende verwerkingscapaciteit?

„Ja. In september hebben het Projectbureau Lokale Mestverwerking en het Bureau Mest Afzet de resultaten gepubliceerd van een landelijke inventarisatie en daaruit blijkt dat de mestverwerkingscentrales voor dit jaar voldoende capaciteit hebben. In 2015 en 2016 zal dat nog flink toenemen.”

En hoe is die capaciteit over het land verdeeld?

„Opvallend genoeg ligt de meeste mestver-

werkingscapaciteit niet in de concentratiegebieden. Maar dat komt door de Biomassacentrales in Moerdijk. Daar wordt een derde van alle pluimveemest in Nederland verbrand. Maar wat verder opvalt, is dat er in Oost relatief weinig verwerkingcentrales zijn en dat daar dus in de komende jaren moet worden bijgeschakeld. Varkenshouders in die regio zullen hun mest dus verder moeten transporteren of via VVO's aan hun verwerkingsplicht moeten voldoen. Of ze kunnen natuurlijk zelf mestverwerkingsinitiatieven opzetten.”

Wat kunnen we volgend jaar verwachten?

„Dan worden de verwerkingspercentages verder aangescherpt. Dijkema heeft als indi-

catie gegeven dat het 10, 30 en 50 procent zou zijn, voor respectievelijk de gebieden Overig, Oost en Zuid, maar dat staat nog niet vast. Daar kan ze nog van afwijken. Als dat gebeurt, denk ik niet dat ze lager gaat zitten. Dat de verwerkingspercentages voor 2015 zo laat in het jaar nog niet bekend is, is ons, de LTO, een doorn in het oog en dat hebben we ook aangegeven. Ondernemers moeten immers tijdig weten waar ze aan toe zijn.”

Dat betekent dus hogere kosten voor varkenshouders.

„Dat hoeft niet. Rundveehouders krijgen ook met die verwerkingsplicht te maken en als ze uitbreiden moeten ze die extra mest waarschijnlijk volledig verwerken, als ze die niet op het land kunnen afzetten.

Nu bevat varkensmest meer fosfaat dan rundermest. Het LEI heeft berekend dat het daarom voor melkveehouders goedkoper is om via VVO's met varkenshouders aan de verwerkingsverplichting te voldoen dan zelf die mest te laten verwerken. Varkenshouders die meer dan de verplichte hoeveelheid mest verwerken, kunnen het meerdere dan via VVO's verkopen aan melkveehouders. Dat kan die extra kosten misschien opvangen.” ■

 Reageren?
w.vanguisen@pigbusiness.nl